

gert worden sein: दैरा रसात्पङ्कजरेणुगन्धि गण्डूषजलं करेणुः (St.: *aquam e proboscide sua*) KUMĀRA. 3, 37. Das f. गण्डूषा bed. nach BHAGIN im ÇKDr.: मुखपूर्णतिथि (sic!), nach RĀJAM.: मुखपूर्णा. — 2) m. N. pr. eines Sohnes von Çūra und Bruders von Vasudeva HARIV. 1927. 1939. VP. 437.

गण्डोपधान (गण्ड + उप^०) n. Kopfkissen Suçr. 2, 41, 9.

गण्डोर्ल 1) roher Zucker (vgl. गंडोल, गुड), m. Up. 1, 66. n. TAİK. 2, 9, 12. — 2) m. Mundvoll (vgl. गण्डूष) H. 426.

गण्डोलकपाद und गण्डोलपाद (ग^० + पाद) adj. gaṇḍa kṛstyaḍi zu P. 5, 4, 188. — Vgl. कण्डोलकपाद und कण्डोलपाद.

गण्य adj. 1) = गणं लब्धा P. 4, 4, 84. = गणे भवः gaṇa ḍigaḍi zu P. 4, 3, 54. am Ende eines comp. (hat den Accent auf der ersten Silbe) zu der und der Schaar gehörig gaṇa varḡyaḍi zu 6, 2, 131. Etwa so v. a. गणवत् in der folg. Stelle: इच्छा येया गण्या मार्किना गीः RV. 3, 7, 5. Nach SĀ. = गणनीय, पूज्य. — 2) zählbar (von गणाय) H. 872. zu halten, an-zusehen; vgl. अग्रगण्य (auch Daçak. in BENF. Chr. 184, 7).

गत् (von गम्) adj. am Ende eines comp. gehend P. 6, 4, 40. — Vgl. अग्रगत.

गत s. u. गम्.

गतक (von गत) n. Gang: गो^० MBH. 8, 4669.

गतनासिक (गत + नासिका) adj. nasenlos AK. 2, 6, 1, 46.

गतनिधन (गत + नि^०) n. Name eines Sāman: गतनिधनं वाध्वम् Ind. St. 3, 214.

गतप्रत्यागत (गत + प्र^०) adj. fortgegangen und später zurückgekommen P. 2, 1, 60. VĀrt. 6 (vgl. gaṇa śakāyāḍiḍiḍi). M. 7, 186. 9, 176.

गतप्राण (गत + प्राण) adj. entseelt, todt Daç. 2, 15.

गतप्राय (गत + प्राय) adj. beinahe vergangen, — gewichen: तस्मिन्वर्षे गतप्राये MBH. 4, 376. तत्प्रसादाद्गतप्रायः स शपो मे शरीरतः KATHĀS. 2, 27.

गतश्री (गत + श्री) adj. in guter Lage befindlich, befriedigt: गतश्रीः प्रतिष्ठाकामः TS. 2, 1, 3, 4. TBH. 2, 1, 3, 1. स यो व्यातो गतश्रीरिव मन्येत AIT. Br. 4, 4. ता क्ता गतश्रीरेवानुब्रूयात् य इच्छेन्न श्रियात्स्या न पापीयानिति ÇAT. Br. 1, 3, 5, 12. KĀTJ. Çr. 4, 13, 5. गतश्रियः शुश्रुवान्ब्राह्मणो गी-मणी राजन्यः ÇĀNEH. Çr. 2, 6, 5. Vgl. SĀ. zu TS. in Bibl. ind. 767. PADDH. zu KĀTJ. a. a. O. und 4, 2, 10, wo die Worte नागतश्रीर्महेन्द्रं यजेत des ĀPASTAMBA angeführt werden.

गतसन्नक m. ein Elephant ausser der Brunstzeit ÇABDAK. im ÇKDr. — Zerlegt sich in गत + सन्न.

गतात् (गत + अत् = अति) adj. blind H. 437.

गतागत (गत + आगत) gaṇa aṇḍyūtaḍi zu P. 4, 4, 19. n. das Gehen und Kommen, Hinundhergehen BHAG. 9, 21. इत्थं प्रतिनिशं तत्र कुर्वाणे ऽस्मिन्गतागतम् KATHĀS. 3, 69. (दृशि) रचयन्त्यां गतागतम् 66. गतागतकु-तूकलं नयनोपाङ्गावधि RASAM. im ÇKDr. गतागतं च स्तेभानाम् Ind. St. 1, 47. das Hinundherfliegen eines Vogels ĠATĀDH. im ÇKDr. MBH. 8, 1902. astr. unregelmässiger Lauf der Gestirne (= वक्र) VARĀH. BRH. 6, 8.

गतागति (गत + आगति) f. das Gehen und Kommen, Entstehen und Vergehen: बावालिरपि जानीते लोकस्यास्य गतागतिम् R. 2, 110, 1.

गताधन् (गत + अधन्) 1) adj. der einen Weg gegangen ist, bewan-

dert in Etwas (loc.): सांख्यज्ञाने च योगे च महीपालविधौ तथा । त्रिविधे मोक्षधर्मे ऽस्मिन्गताधा किन्नसंशयः MBH. 12, 11876. 13776. — 2) f. आ (sc. योगमासी) die Zeit unmittelbar vor Eintritt des Neumonds, wenn vom Monde noch Etwas zu sehen ist: संमिश्रा या चतुर्दश्या श्रमावास्या भवेत्कचित् । खर्विका तां विडुः केचिद्वताधामिति चापरे KĀTJ. KARMAPRAD. 2, 6, 9. (श्रमावास्यां कुर्वति चन्द्रे) दृश्यमाने ऽप्येकादा गताधा भवतीति GOBH. 1, 5, 10.

गतानुगत (गत + अनुगत) gaṇa aṇḍyūtaḍi zu P. 4, 4, 19. wohl n. das Nachgehen dem Vorangegangenen.

गतानुगतिक (गत + अनुगति) adj. dem Vorangegangenen folgend, in die Fussstapfen des Vorangegangenen tretend: एकस्य कर्म संवीक्ष्य करो-त्यन्यो ऽपि गार्हितम् । गतानुगतिको लोको न लोकः पारमार्थिकः ॥ PAÑ-ĠAT. I, 389. HIT. I, 9.

गतात् (गत + अत्) adj. dessen Ende gekommen ist: मम वृद्धस्य — ग-तात्स्य R. 2, 12, 31.

गतायुस् (गत + आयुस्) adj. dessen Lebenskraft dahin ist, dem Tode verfallen, dem Verscheiden nahe R. 3, 23, 43. 6, 1, 10. Suçr. 1, 112, 19. 113, 2. 8. 119, 4. HIT. I, 69. entseelt, todt R. 6, 82, 36. PAÑĠAT. 101, 23.

गतात्वा (गत + अत्वा) f. eine Frau ohne Regeln (in Folge von Alter oder Krankheit) RĀĠAN. im ÇKDr.

गतार्थ (गत + अर्थ) adj. = अर्थगत gaṇa āḍitāḍyaḍi zu P. 2, 2, 37. zwecklos, unnütz SĀH. D. 36, 4.

गतौसु (गत + सु) adj. entseelt, todt RV. 10, 18, 8. AV. 18, 2, 39. ÇAT. Br. 5, 2, 4, 10. BHAG. 2, 11 = PAÑĠAT. I, 475 (nach jenem zu verbessern). ARĠ. 7, 11. R. 3, 7, 34. 6, 82, 33. PAÑĠAT. 120, 11. 175, 16.

गति (von गम्) f. 1) Gang, Art zu gehen, Fähigkeit zu gehen; Weg-
gang; Fortgang, Fortschritt TAİK. 3, 3, 155. H. 1500. an. 2, 115. MED. I. 14. VAIĠ. beim Sch. zu KIR. 4, 35. यन्नूनमृष्यो गतिं मित्रस्य यायां पृथा RV. 5, 64, 3. इत्या च मे गतिश्च मे यज्ञेन कल्पन्ताम् VS. 18, 15. उत्क्रांतिं गतिं प्रतिष्ठां तृप्तिं पुनरावृत्तिम् ÇAT. Br. 11, 6, 3, 4. 1, 3, 5, 11. 9, 3, 20. स-
र्वासु गतिषु यथा व्रजन्त्यन्यथा ततः प्रत्यापति ÇĀNEH. Çr. 4, 6, 12. 1, 14. 21. LĀTJ. 1, 11, 9. TS. 7, 1, 4, 2. ĀÇV. Çr. 12, 6. न चैवास्यानुवृत्तिं गति-
भाषितचेष्टितम् M. 2, 199. 8, 26. भुजग इव गतौ MRĀKṢ. 50, 20. स्वलिता-
भिः — गतिभिः Çiç. 9, 78. गतिषु विधुरता DHŪRTAS. 72, 11. लघुगतिं MEGH. 16. हुततरगति 19. मन्दगतिव PAÑĠAT. 142, 11. गत्युत्कम्प MEGH. 68. अ-
विकृतगति 10. नान्यथा मम गतिरस्ति PAÑĠAT. 114, 23. चमूगति AK. 3. 4, 12, 57. अश्वस्य 2, 8, 2, 17. H. 1246. खगगति AK. 2, 3, 37. गर्ह्यमतः VID. 21. रयस्य JĀĠN. 1, 350. ÇĀK. 192. अस्त्रगति der Gang, Flug der Ge-
schosse: सर्वस्त्रगतिकोविद् R. 5, 76, 7. न रातसैरस्त्रगतिस्तु शत्रवा 44, 14. गतिरुद्गदनिषार्कस्य AK. 1, 1, 3, 13. H. 138. नदीनाम् R. 2, 60, 12. (येन ते)
भविष्यत्यम्बरे गतिः VID. 111. आकाशगति PAÑĠAT. 48, 7. यतो ऽकृमने-
कजलगतीर्जानाम् 246, 22. अग्रगति SĀH. D. 63, 12. अगतिस्तत्र रामस्य —
यत्र गमिष्यामि विहायसा R. 3, 44, 25. 47, 4. PAÑĠAT. I, 363. V. 30. VID. 283. अथ वा कृतवागदारे वंशे ऽस्मिन्पूर्वसूरिभिः । मणौ वज्रसमुत्कीर्णौ सूत्रस्ये-
वास्ति मे गतिः ॥ RAGH. 1, 4. परां गतिं गम् den letzten Gang gehen.
sterben BRĀHMAN. 2, 22. दैवगति der Gang des Schicksals R. 6, 94, 26. MEGH. 94. विधेः VID. 199. मनसो गतिः die Bewegung des Geistes JĀĠN. 3, 175. गत्या तथागत्या durch Gehen und Kommen 170. काव्यस्य गतिः